

ЛЕСОТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ ФАКУЛТЕТ ПО ГОРСКО СТОПАНСТВО
Регистрационен индекс на дата
ФРС-5186/20.07.23

РЕЦЕНЗИЯ

върху материалите за участие в конкурс за заемане на академична длъжност "професор", област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, ПН 6.5. Горско стопанство, научна специалност „Лесовъдство (вкл. Дендрология“), по дисциплината „Фитоценология“, обявен от Лесотехнически университет в ДВ бр. 26/21.03.2023 г., код на процедурата FOR-P-0223-102.

Кандидат за участие в конкурса: доцент д-р Мариус Алипиев Димитров

Рецензент: проф. д-р Димитър Петков Павлов, област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, ПН 6.5. Горско стопанство, научна специалност „Лесовъдство (вкл. Дендрология“), пенсионер, определен/а за член на научното жури със заповед № ЗПС-224/15.05.2023 год. от Ректора на ЛТУ.

1. Кратко представяне на кандидата.

Доцент Мариус Димитров е роден на 20.05.1966 г. В периода 1986 –1991 г. е студент във ВЛТИ (сега ЛТУ) и получава квалификация магистър-инженер по горско стопанство, специализация „Опазване на природната среда“. През 2004 г. защитава дисертационен труд на тема „Флористична класификация на растителността на територията на УОГС „Г.Аврамов“ – Юндола и получава образователната и научна степен „доктор“. От 1992 г. до 2006 г. е асистент и след 2006 г. – доцент в катедра „Дендрология“. Провеждал е упражнения и учебни практики по уч.дисциплини Ботаника и Фитоценология и е извеждал лекционни курсове по Фитоценология, Ботаника и Декоративни растения от флората на България.

Освен с преподавателска и научно-изследователска дейност в ЛТУ, доц. М. Димитров има и административни ангажименти, като заема изборни длъжности: От 2007 г. до 2016 г. е Зам.-декан по учебната дейност на факултет „Горско стопанство“, а от 2016 г. – Декан на същия факултет. Член е на редколегията на списание Forestry ideas и на списание Шумарски преглед – Република Северна Македония. Член е на Българското дружество по Фитоценология, на Българското ботаническо дружество, на Съюза на учените в България и на Източно Алпийско и Динарско дружество за проучване на растителността. Участва в 2 международни научни мрежи и в национални съвети, работни групи и ведомствени комисии.

2. Съответствие на подадените документи и материали на кандидата с изискваните съгласно Правилника за РАС в ЛТУ

Подадените документи от доц. д-р Мариус Димитров показват, че процедурата по обявяване на конкурса е спазена. Представените материали са в съответствие с изискванията на чл. 60 от ЗРАС в Република България и Правилника за неговото приложение. Документите са в съответствие и с Правилника за развитие на академичния състав в ЛТУ.

Сравнителната оценка на показателите представени в Индивидуалната справка, с минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“, показва, че доц. Димитров покриват минималните национални изисквания към научната и преподавателска дейност за придобиване на академичната длъжност „професор“. Общо по всички показатели, при минимални изисквания от **550** точки, кандидатът е реализирал **3105,46** точки

Сравнителна оценка на показателите представени в Индивидуалната справка

Група показатели	Брой минимални точки за „професор“	Изпълнени брой точки
А	50	50
В Показател 4	100	181,1
Г Сума от показателите от 6-8 и 11	200	224,46
Д Сума от показателите от 11,13-15	100	2465
Е Сума от показателите от 17-23	100	185
Общ брой точки	550	3105,46

3. Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата

Доцент д-р Мариус Димитров е титуляр на учебните дисциплини Фитоценология и Ботаника. Извежда лекционните курсове по Фитоценология на студентите от специалности „Горско стопанство“ и „Екология и опазване на околната среда“ – ОКС „бакалавър“ и „Ландшафтна архитектура“ – ОКС „магистър. Провежда и лекционните курсове по Ботаника на студентите от специалност „ЕООС“ – ОКС „бакалавър“ и „Ландшафтна архитектура“ – ОКС „магистър“.

Доц. Димитров е съавтор на учебник по Ботаника и учебник по Фитоценология. Той е съавтор на ръководство за упражнения по Ботаника и на ръководство за упражнения по Анатомия на растенията. Съавтор е на 2 ръководства за определяне на природните местообитания в България и на 2 други методични ръководства. Научен ръководител и научен консултант е на 2-ма успешно защитили докторанти, научен ръководител е на 1 докторант, отчислен с право на защита и на 1 действащ докторант. Под негово ръководство са защитили 4 дипломанти.

4. Оценка на научната, научно-приложната и публикационната дейност на кандидата

4.1. Участие в научни, научно-приложни и образователни проекти

Доцент д-р Мариус Димитров е участвал в изпълнението на 2 международни и 4 национални научни проекти. Участва в 54 научно-изследователски и приложни разработки и в 25 международни симпозиуми и конференции. Бил е председател на организационния комитет на 1 международна научна конференция и член на организационните комитети на 3 международни научни конференции. Участвал е и в годишните конференции на Деканите на европейските горски факултети проведени в Испания (2012 г.), Сърбия (2014 г.), България (2015 г.) и Румъния (2018 г.).

Доц. М.Димитров е съавтор на 4 ръководства с практическо значение, на 3 научно-популярни книги и 6 научно-популярни статии.

4.2. Характеристика на публикуваните научни резултати

Общия брой представени публикации за участие в конкурса е 39, от които 20 публикации са в научни списания, съответно: 13 в реферирани и/или индексирани в световноизвестни бази данни (6 в списания в Web of Science с IF, 3 в списания в Web of Science без IF, 5 в списания в Scopus с SJR и 7 в нереперирани с научно рецензиране). Списъкът включва и 5 броя доклади в редактирани колективни томове, 14 глави от монографии/книги. Самостоятелни са 3 публикации, с един съавтор – 13, с двама – 7, с трима и повече съавтори – 16. Първи автор или съавтор е на 15 публикации, втори – на 10, трети – на 9, четвърти или по-заден – 5. Език на публикациите: български език – 19; английски език – 29; Червена книга на България, т. 3 Природни местообитания (Бисерков и др. /Ред./ 2015 / Biserkov et al. /Eds/ 2015) е публикувана на български и на английски. В

книгата са включени 9 глави с автор/съавтор доц. М. Димитров.

4.3. Отражение на научната дейност на кандидата в литературата (цитируемост)

Представената справка показва, че са цитирани общо 14 научни труда на кандидата, което представлява значителна част от общата научна продукция. Пет труда са цитирани 138 пъти в научни издания реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове (Група показатели Д13). В монографии и колективни томове с научно рецензиране са цитирани 4 труда 9 пъти (Група показатели Д14) и в нереперирани списания с научно рецензиране 5 труда са цитирани 61 пъти.

Броят на забелязаните цитирания показва, че тематиката, по която работи доц. М. Димитров е актуална и значима за съвременната наука.

4.4. Приноси в трудовете на кандидата (научни, научно-приложни, приложни)

Приемам представените от кандидата справки за научните приноси в 10-те статии от реабилитационния труд и в останалите 29 статии. Като по-съществени по моя преценка отбелязвам следните приноси:

Приноси в направление обогатяване на научните знания

- Съставената класификационна схема на растителните съобщества в България, включваща синтаксони от 39 класа, 67 разреда, 94 съюза, 218 асоциации и 48 субасоциации (В4.1). Характеризирани са общо 66 класа и 224 съюза, разпределени по зони и пояси. Съставена е и актуална индикативна карта на растителността в България (Г11.13).
- Разработената класификация на някои горски типове фитоценози (В4.5–9, Г7.4, Г8.7, Г11.1). Описани са нови за науката 11 асоциации и 4 субасоциации. (В4.5).
- Разработената класификация и ординация на термофилните дъбови гори в България. Идентифицирани са 19 асоциации и субасоциации и две растителни съобщества. Описани са 6 нови за науката асоциации (*Hedero heliсis-Quercetum cerridis* Tzonev et al. 2019, *Moehringio pendulae-Quercetum petraeae* Tzonev et al. 2019, *Haberleo-Quercetum petraeae* Tzonev et al. 2019, *Rusco aculeati-Quercetum frainetto* Tzonev et al. 2019, *Calluno-Quercetum polycarpae*, *Trachystemone orientalis-Quercetum polycarpae* Tzonev et al. 2019) и четири нови субасоциации (*Genisto januensis-Quercetum*

pubescentis Jakucs 1961 *carpinetosum orientalis* Tzonev et al. 2019, *Genisto januensis-Quercetum pubescentis* Jakucs 1961 *dianthetosum gracilis* Tzonev et al. 2019, *Cisto incani-Quercetum pubescentis* Gogushev 2009 *juniperetosum deltoidis* Tzonev et al. 2019, *Genisto carinalis-Quercetum petraeae* Bergmeier in Bergmeier et Dimopoulos 2008 *aceretosum monspessulani* Tzonev et al. 2019). Направени са индикативни карти за разпространението на синтаксоните в България (B4.6). За първи път е установено наличие на фитоценози от съюза *Alnion incanae* (съобщество на *Alnus glutinosa* и *Aegopodium podagraria*) (B4.7).

- Установените връзки между горите от бяла мура (*Pinus peuce*) и почвите на територията на Северна Македония, развити върху различни основни скали (B4.8).
- Разработената синтаксономична схема на горските съобщества на територията на НП „Централен Балкан“, включваща 5 класа, 8 разряда, 12 съюза, 18 асоциации, 3 субасоциации и 15 неклассифицирани групи съобщества. Предложени са 5 нови провизорни асоциации (*Daphno blagayanae-Ostryetum carpinifoliae*, *Anthyllio vulnerariae-Ostryetum carpinifoliae*, *Umbilico erecti-Ostryetum carpinifoliae*, *Seslerio latifoliae-Fagetum sylvaticae*, *Galio intermediae-Carpinetum betuli*) (B4.9).
- Установената синтаксономия на горите на конския кестен (*Aesculus hippocastanum*) на територията на Балканския полуостров. Описана е нова за науката асоциация, включваща съобществата на конския кестен в България (*Staphyleo pinnati-Aesculetum hippocastani* Tzonev et al. 2023). Доказано е, че съобществата имат естествен реликтен характер (Г7.4).
- Резултатите от проучванията на субалпийските иглолистни гори и свързаните с тях брезови гори на територията на Национален парк "Централен Балкан". Описани са две нови за науката асоциации: *Adenostylo alliariae-Pinetum peucis* Nikolov et Dimitrov 2015 и *Ranunculo oreophili-Piceetum abietis* Nikolov et Dimitrov 2015 (Г8.7). Установени са растителните асоциации на буковите гори в Западна Стара планина, в които е оценена биопродуктивността (Г11.1).
- Разработената класификация на храстови типове фитоценози (B4.1, B4.10). За първи път в България са описани съобщества от съюз *Brachypodio pinnati-Juniperion communis*.

- Съставената класификационна схема на тревни типове фитоценози в България (В4.1) и на територията на ПП „Витоша“, където е потвърдено разпространението на съобщества от 3 класа, 3 разреда, 5 съюза, 6 асоциации, 3 субасоциации. Обособени и характеризирани са 5 растителни групировки (Г8.6).
- Резултатите от проучванията на динамиката на различни типове растителни съобщества – тревни (Г7.2) храстови (В4.10) и горски (Г8.1, Г8.8).

Методични приноси

- Като методичен принос оценявам разработеният ГИС модел за определяне и картиране на местообитанията от приложение 1 на Директива 92/43/ЕИО в България. Представени са данни за девет природни местообитания с ограничено разпространение (Г8.3). Предложено е комбинирано приложение на дистанционни методи за картиране и фитоценотична класификация на растителността по метода на Braun-Blanquet.
- Разработен е оригинален модел за определяне на критериите и категориите за оценка на застрашеност на местообитанията, на базата на методиката на IUCN. Дефинирани са структурата и съдържанието на статиите за местообитанията. (Г11.8). Въз основа на теренни проучвания е събрана и представена обобщена актуална информация за 17 горски (Г11.3, Г11.4–7, Г11.9) и 6 тревни природни местообитания (Г11.4–5, Г11.7, Г11.10–11).
- Картирано е разпространението на някои местообитания в България на базата на ГИС модели (В4.2–3, В4.9, Г8.3) и е разработен метод за идентификация и картиране на местообитанията приложим за целите на управление на защитени територии и защитени зони и за мониторинг (В4.9).

Научно-приложни приноси

- Като научно-приложен принос оценявам участието на кандидата в създаването на Балканска растителна база данни, включваща фитоценологични описания, обхващащи различни типове растителност в шест държави на Балканския полуостров (Албания, Босна и Херцеговина, България, Косово, Черна гора и Сърбия) и съдържаща 9 580 описания (В4.4). Базата е разширена и допълнена (с описания от Гърция, Хърватия и Северна Македония), като броят на описанията достига 18 306

(Г8.9). Формираната база данни може да се използва за осъществяване на обобщаващи комплексни регионални класификации и за класификация на определени типове растителност.

- Практическо приложение може да имат: Установените връзки между горски растителни съобщества и типовете природните местообитания (В4.9, Г11.1); Направените препоръки за проследяване на динамиката на растителността и за предотвратяване на нежелателни деградационни процеси (Г7.2, Г8.1, Г8.8); Направените препоръки за поддържане и подобряване на природозащитното състояние на местообитанията (В4.2–3, Г7.2).
- Информацията за природните местообитания в България е широко приложима при проучвания на различни техни компоненти – растения, животни и съобщества, както и при изготвяне на различни екологични експертизи, свързани с мониторинг, оценки за въздействие върху околната среда и оценки за съвместимост (Г11.3–7, Г11.9–11).

5. Оценка на личния принос на кандидата.

В самостоятелните разработки и статиите, в които кандидатът е първи автор, личния принос е ясно очертан. Натрупаният научно-преподавателски опит на кандидата в продължение на повече от 25 години и участието в множество научни и научно-приложни проекти ми дават основание да преценя, че той има равностойно участие в колективните публикации и в реализираните научни, научно-приложни и приложни приноси.

5. Критични бележки и препоръки

По представените материали и по отделните статии нямам критични бележки. В бъдещата работа препоръчвам на кандидата да се насочи към монографични разработки на синтаксони от различни рангове и по активно участие в докторантската степен на обучение.

7. Лични впечатления

Личните ми впечатления за кандидата са от студентските му години и от съвместната ни работа като преподаватели в ЛТУ. С широки интереси в различни направления, той се проявява със своята задълбоченост при усвояване на знанията, при обучението на студентите и в научните изследвания. Проявената организираност и колегиалност при екипните разработки, е предпоставка за участие в различни колективи и за постигане на значими научни и научно-приложни резултати.

8. Заключение

Представената научна продукция на кандидата в специализирани научни издания, направените научни и научно-приложни приноси в направления фитоценология, флора, растителност, природни местообитания и опазване на биологичното разнообразие, които са намерили отзвук в научната общност, експертната дейност при реализиране на национални и международни проекти, публикуваните учебници и учебни пособия и използването на съвременни информационни технологии в обучението по фитоценология, дават основание да се даде висока оценка на резултатите от цялостната негова дейност. С представените материали са изпълнени минималните национални изисквания заложиени в ЗРАС, Правилника за прилагане на ЗРАС и Правилника на ЛТУ за заемане на академичната длъжност „професор“.

Във връзка с посоченото по-горе, с убеденост предлагам, кандидатът доц д-р Мариус Алипиев Димитров да заеме академичната длъжност „професор” в област на висше образование 4. „Аграрни науки и ветеринарна медицина“, професионално направление 6.5. „Горско стопанство“, научна специалност „Лесовъдство (вкл. Дендрология)“ по учебната дисциплина Фитоценология.

Дата: 19.07.2023 г.

гр. София

РЕЦЕНЗЕНТ:
/ проф. д-р Д. Павлов/